

ihre Auswirkungen auf die potenzielle Aktivität des Erwerbers, nämlich auf das kreative Denken, zu bestimmen.

Daher sollte ein Fremdsprachenlehrer immer Vorteile gegenüber KI haben, sich verbessern und Professionalität beherrschen, die durch künstlich geschaffene Systeme nicht überwunden werden kann. Es ist von grundlegender Bedeutung, die Last im Triadenlehrer – KI – Erwerber in allen Lernphasen und auf allen Niveaus des Spracherwerbs korrekt in Vorwärts- und Rückwärtsrichtung zu verteilen.

References

1. Künstliche Intelligenz an den Hochschulen Potenziale und Herausforderungen in Forschung, Studium und Lehre sowie Curriculumentwicklung: NR. 59 / APRIL 2021
2. Katharina Scheiter, Elisabeth Bauer, Yoana Omarchevska, Clara Schumacher, Michael Sailer. Künstliche Intelligenz in der Schule Eine Handreichung zum Stand in Wissenschaft und Praxis. Bonn: Mai, 2025. 288 s.
3. KI-Einsatz in der Lehre -Leitfaden des DigiTeach-Instituts-Stand: 08.05.2025. 21s.
4. The Role of Artificial Intelligence Technology on English Language Learning: A Literature Review / Z. N. Ghafar et al. Canadian Journal of Language and Literature Studies. 2023. Vol. 3(2). P. 17–31. DOI: 10.53103/cjlls.v3i2.87

DOI 10.70286/EOSS-19.01.2026.016.203-207

ФОРМУВАННЯ АНГЛОМОВНОЇ КОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ У СФЕРІ БЕЗПЕКИ ЖИТТЄДІЯЛЬНОСТІ У ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ БАКАЛАВРАТУ

Гайдамаченко Валерія

викладач

<https://orcid.org/0009-0008-2452-3857>

Заводній Тетяна

викладач

<https://orcid.org/0009-0000-5112-4079>

Кафедра теоретичних дисциплін

Коледж хореографічного мистецтва

«Київська муніципальна академія танцю

імені Сержа Лифаря», Україна

Комунікативна компетентність іноземної мови (КІМК) розуміється як інтегрована здатність учня не лише володіти базовими знаннями мови (лексика та граматики), але й ефективно застосовувати ці знання в реальних комунікативних та професійних контекстах. У контексті вищої освіти, особливо

для студентів бакалаврату, КІМК є критичним компонентом їхньої майбутньої професійної діяльності, оскільки випускники все частіше працюють у глобалізованому професійному середовищі, де англійська або інші іноземні мови часто використовуються для спілкування, співпраці та управління безпекою. Вчені, зокрема Н. С. Маммадов, С. В. Соколова, визначають комунікативну компетентність як динамічний конструкт, що включає лінгвістичні, соціолінгвістичні, дискурсивні та стратегічні елементи – усі необхідні для цілеспрямованої та успішної взаємодії через культурні та лінгвістичні кордони [3, с. 46].

У конкретній галузі безпеки життєдіяльності – академічній та професійній галузі, що зосереджена на запобіганні та управлінні ризиками для благополуччя людини – потреба в компетентному використанні іноземної мови зростає. Фахівці з безпеки життєдіяльності можуть бути зобов'язані тлумачити міжнародні стандарти безпеки, брати участь у транскордонній координації кризових ситуацій, реагувати на регуляторні повідомлення від міжнародних органів, отримувати доступ до світової дослідницької літератури або повідомляти про процедури дій у надзвичайних ситуаціях у багатонаціональних умовах [5, с. 2-3]. Без належним чином розробленої іншомовної комунікативної компетентності (далі – ІКК) студенти ризикують неправильно інтерпретувати критично важливу інформацію з безпеки, що може мати серйозні наслідки в професійних ситуаціях. Таким чином, формування ІКК не повинно бути другорядною метою викладання іноземних мов, а центральним очікуваним результатом сучасних навчальних програм вищої освіти.

Історично, викладання іноземних мов в університетах переважало суто структурне навчання (зосереджене на граматиці та перекладі), але після комунікативного повороту в мовній педагогіці акцент змістився на методи навчання, які розвивають здатність студентів до змістовної взаємодії в реальних контекстах. Наприклад, Загальноєвропейські рамки володіння мовами (CEFR), які широко використовуються в європейських університетах, містять описові шкали для оцінки комунікативної компетентності на різних рівнях володіння, що добре відповідає очікуванням щодо професійного спілкування в галузях, пов'язаних з безпекою [1, с. 113].

Зростаюча кількість досліджень підтримує використання проектного навчання, інтерактивних технологій та завдань, пов'язаних з конкретними дисциплінами, для розвитку ІКК (навчання, пов'язане з безпекою життєдіяльності) серед студентів. Дослідження, проведене серед 245 студентів університетів в Україні, показало, що 89% студентів висловили сильну зацікавленість в участі в міжнародних проектах, а 44% назвали недостатнє володіння іноземними мовами основною перешкодою для участі. Крім того, 67% рекомендували інтеграцію інноваційних методів навчання, таких як комунікативні та інтерактивні заходи, для покращення мовної компетенції. Такі дані ілюструють, що сучасне покоління студентів визнає важливість ІКК та

прагне використання педагогічних підходів, що відображають реальні потреби в комунікації [4, с. 79].

У педагогічній практиці навчальний дизайн, спрямований на ІКК, включає завдання, що моделюють реалістичні професійні ситуації в безпеці життєдіяльності, наприклад, інтерпретацію міжнародної документації з безпеки (наприклад, стандартів BOOЗ, OSHA), рольові ігри, що включають кризову комунікацію, та спільні вправи з вирішення проблем у змішаних мовних командах. Вказані завдання вимагають не лише точності у використанні мови, але й міжкультурної обізнаності, стратегічного узгодження значення та адаптивності в непередбачуваних комунікативних подіях. При цьому Т. І. Хвалібога, М. І. Паласюк вказують, що інтерактивні цифрові інструменти, такі як платформи для вивчення мов, комунікативні симулятори та ресурси розпізнавання мовлення, ще більше розширили можливості для студентів практикувати автентичне використання мови поза класом [2, с. 90-91]. Наприклад, дослідження в Казахстані показало, що онлайн-симулятори мовлення, створені на таких платформах, як Tilda, мали помітний позитивний вплив на розвиток ІКК студентів, особливо коли вони інтегровані зі спільними завданнями, що відображають реальні потреби професійного спілкування.

Дистанційні та змішані методи навчання, які отримали широке поширення під час та після пандемії COVID-19, також вплинули на розвиток ІКК. Приведені методи використовують цифрові канали комунікації, такі як дискусійні форуми, синхронні відео-практичні заняття та спільна проектна робота для моделювання комунікативного середовища [1, с. 115]. Дослідження дистанційного навчання іноземним мовам показують, що ретельно розроблені віртуальні взаємодії можуть допомогти студентам зміцнити впевненість у вербальному спілкуванні та розвинути прагматичні навички, необхідні для фахівців з безпеки життєдіяльності, яким може знадобитися координація дій у глобальних цифрових мережах [4, с. 82].

Змістова модель формування ІКК ґрунтується на застосуванні інтерактивних підходів, автентичних навчальних матеріалів та завдань із чітко вираженою комунікативною спрямованістю. Провідними складниками такої моделі є залучення студентів до роботи з реальними текстами, зокрема офіційними нормативними документами у сфері безпеки, аналітичними та дослідницькими матеріалами, а також виконання комунікативних вправ, орієнтованих на досягнення практичних цілей спілкування.

Окрім того, організація занять із використанням міжнародних кейсів і методів симуляції сприяє розвитку соціально-прагматичних умінь студентів, що становлять сутісну характеристику комунікативної компетентності та охоплюють не лише мовну правильність, а й контекстуальну доречність і ефективність комунікації. Такі отримані навички становлять провідний вимір комунікативної компетентності, оскільки вони виходять за рамки лінгвістичної точності та охоплюють доречність, релевантність та ефективність у певному

контексті. Як наголошують Г. П. Відодо та А. Алламнахра, мотивація учня є визначальним фактором успішного опанування ІКК [5, с. 6].

Студенти, які розуміють пряме значення навичок володіння іноземними мовами для свого майбутнього професійного успіху та ролей у сфері безпеки життєдіяльності, демонструють вищу залученість та кращі результати. Наприклад, студенти бакалаврату, які усвідомлюють важливість міжнародних стандартів безпеки та координації транскордонних інцидентів, демонструють сильніше прагнення до оволодіння комунікативними навичками, необхідними для ефективної взаємодії з міжнародними колегами та зацікавленими сторонами. Зазначені афективні та мотиваційні виміри визнаються педагогічними рамками, які надають пріоритет автономії учнів та самостійному вивченню мови, доповненому підтримкою навчальних установ [3, с. 48]. Оцінювання ІКК у програмах бакалаврату зазвичай виходить за рамки традиційних письмових іспитів та включає оцінювання на основі результатів навчання. Такі оцінювання можуть включати усні презентації з питань безпеки, імітацію брифінгів з питань надзвичайних ситуацій іноземною мовою, завдання на спілкування з колегами та рефлексивні портфоліо, що документують розвиток студентами мовних функцій, що стосуються безпеки життєдіяльності.

Таким чином, розвиток іншомовної комунікативної компетентності у здобувачів освіти рівня бакалавра, зокрема в площині безпеки життєдіяльності, набуває особливого значення для формування фахівців, спроможних здійснювати результативну професійну взаємодію в міжнародному середовищі. Реалізація цього процесу має ґрунтуватися на поєднанні принципів комунікативної методики, використанні цифрових інструментів, застосуванні змістовно наповнених завдань та моделюванні автентичних професійних ситуацій. Результати актуальних педагогічних досліджень засвідчують як доцільність, так і високу результативність інтерактивних, технологічно підтриманих і дисциплінарно орієнтованих підходів до формування іншомовної комунікативної компетентності у сфері безпеки життєдіяльності.

Список використаних джерел

1. Bekbolatova, K., Zhumabekova, A., Tleubayev, A. Developing foreign language communicative competence using online speech simulators. *International Journal of Learning, Teaching and Educational Research*, 2024, Vol. 23, No. 1, P. 112–128. URL: <https://ijlter.net/index.php/ijlter/article/view/2353>
2. Khvalyboğa, T. I., Palasiuk, M. I. Formation of foreign language communicative competence of students in higher education institutions. *Medical Education*, 2023, No. 2, P. 89–95. URL: https://ojs.tdmu.edu.ua/index.php/med_osvita/article/view/13639
3. Mammadov, N. S., Sokolova, S. V. Development of students' foreign language communicative competence in the context of internationalisation of higher education. *Advanced Education*, 2023, No. 22, P. 45–52.

DOI:

10.20535/2410-8286.270354

URL: <https://ae.fl.kpi.ua/article/view/270354>

4. Soroka, T. V. European educational principles of forming foreign language communicative competence among students of non-linguistic university faculties. *Journal of Danubian Studies and Research*, 2022, Vol. 12, No. 2, P. 78–86.

URL: <https://dj.univ-danubius.ro/index.php/JDSR/article/view/2427>

5. Widodo, H. P., Allamnakhrah, A. Discipline-specific communicative competence in ESP contexts. *Journal of Education and Practice*, 2021, Vol. 12, No. 7, P. 1–10.

URL: <https://files.eric.ed.gov/fulltext/EJ1292671.pdf>

ПОСТІЙНИЙ ПРОФЕСІЙНИЙ РОЗВИТОК ПЕДАГОГА ВИЩОЇ МЕДИЧНОЇ ОСВІТИ

Пухлік Сергій

д.мед.н., професор, завідувач кафедри

Андрєєв Олександр

к.мед.н., асистент

Тагунова Ірина

к.мед.н., асистент

Кафедра оториноларингології

Одеський національний медичний університет, Україна

Діяльність педагога передбачає постійний контакт із людьми, і цей контакт вимагає міждисциплінарних знань, необхідних для оперування потоками інформації [1]. Фахівці медичного напрямку повинні мати цілісні уявлення про інноваційні механізми та вміти їх застосовувати у своїй практичній діяльності. Це вимагає підвищеного рівня підготовки педагога, запровадження та використання нових систем, технологій освіти, підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації з подальшою можливістю до самореалізації [2]. Педагог є акумулятором та трансформатором науково-методологічних цінностей (критичного мислення, самостійності, наукового підходу до пізнання світу, прагнення до об'єктивності) і саме на педагога лягають труднощі формування знаючих, практично підготовлених фахівців, готових до якісного прийняття рішень у непростих умовах реалій медичної практики, зокрема у галузі оториноларингології. Метою нашої роботи є аналіз перспектив професійної підготовки педагогів в вищій медичній школі та ролі викладача у створенні позитивного образу та соціальної значимості професії педагога у суспільній свідомості.

Професія людини є як джерелом матеріального забезпечення, та й способом самореалізації. До педагога вищої медичної школи пред'являються особливі вимоги: він повинен акумулювати знання та трансформувати їх у процесі